

Udskriftsdato: 20. december 2025

KEN nr 9342 (Gældende)

Endelig afgørelse om genbrug af eksamensspørgsmål

Ministerium: Uddannelses- og Forskningsministeriet

Journalnummer: Uddannelses- og Forskningsstyrelsen
J. nr. 2023-13154

Endelig afgørelse om genbrug af eksamensspørgsmål

En studerende har klaget til Uddannelses- og Forskningsstyrelsen over, at Universitet A har annulleret en afholdt eksamen på grund af fejl i form af genbrug af tidligere stillede eksamensspørgsmål. Styrelsen har konkluderet, at en afgørelse om annullering af en afholdt eksamen på grund af fejl og mangler er en afgørelse i forvaltningslovens forstand, og afgørelsen derfor som udgangspunkt kan påklages til styrelsen efter universitetslovens § 34, stk. 1. Imidlertid har styrelsen konkluderet, at afgørelsen er en generel forvaltningsakt uden adressater. Derfor kunne den studerende ikke anses for at være part i sagen, hvilket førte til, at den studerende ikke var klageberettiget. Styrelsen afviste således at behandle sagen.

Du har klaget over en afgørelse, som er truffet af Universitet A (herefter: Uni-A). Sagen angår en afgørelse, som er truffet af Uni-A om annullering af en afholdt eksamen på grund af fejl i eksamenssættet (genbrug af tidligere eksamensspørgsmål).

Styrelsen har nu behandlet din klage. Styrelsen har besluttet, at vi afviser at behandle sagen. Dette skyldes, at vi har vurderet, at du ikke er klageberettiget, jf. nærmere nedenfor.

Denne afgørelse er endelig. Det betyder, at du ikke kan indbringe styrelsens afgørelse for en anden administrativ myndighed.

I det følgende kan du læse mere om baggrunden for afgørelsen.

Sagens faktum i korte træk

Du er optaget og indskrevet på en bacheloruddannelse på Uni-A.

Den 13. januar 2023 var du til en 3 timers skriftlig stedprøve. Ved e-mail af den 2. februar 2023 meddelte Uni-A dig, at universitetet havde besluttet at annullere den afholdte eksamen i faget på grund af fejl i eksamenssættet. Endvidere fremgik det af Uni-A's e-mail, at universitetet ville afholde en ekstraordinær omprøve i faget. I e-mail af den 8. februar 2023 oplyste Uni-A blandt andet, at det ikke er muligt at klage over universitetets afgørelse om at annullere eksamen, idet universitetet vurderede, at bestemmelsen i § 30 i eksamensbekendtgørelsen vedrørte universitetets tilrettelæggelse af prøver, og at der således var tale om faktisk forvaltningsvirksomhed.

Du har herefter klaget til Folketingets Ombudsmand over Uni-A's afgørelse. Ombudsmanden har sendt sagen til behandling i styrelsen.

Som led i sagens behandling har styrelsen indhentet en udtalelse fra Uni-A, som du har haft lejlighed til at kommentere.

Styrelsens retlige gennemgang af sagen

Sagen skal behandles i henhold til bekendtgørelse nr. 2271 af 1. december 2021 om eksamener og prøver ved universitetsuddannelser (eksamensbekendtgørelsen).

Ifølge § 46, stk. 1, i eksamensbekendtgørelsen kan universitetets endelige afgørelser indbringes for Uddannelses- og Forskningsstyrelsen, hvis klagen angår retlige spørgsmål.

At alene retlige spørgsmål kan påklages, betyder, at styrelsen forholder sig til, om en sag er behandlet i overensstemmelse med gældende ret. Styrelsen tager ikke stilling til faglige spørgsmål eller universitetets skønsudøvelse, medmindre skønnet overskrider de retlige rammer.

Afgørelsesbegrebet

Bestemmelsen i § 30 i eksamensbekendtgørelsen fastlægger universitetets mulige reaktioner, når universitetet har konstateret, at der er fejl eller mangler ved en afholdt eksamen. Spørgsmålet er herefter, om et universitets afgørelse efter § 30 er en afgørelse i forvaltningslovens forstand, som de berørte studerende kan påklage.

Begrebet afgørelse skal forstås efter forvaltningslovens afgørelsesbegreb, jf. forvaltningslovens § 2, stk. 1:

”§ 2. Loven gælder for behandlingen af sager, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse af en forvaltningsmyndighed. ”

Af bemærkningerne til forvaltningslovens § 2, stk. 1, fremgår blandt andet følgende:

”Med udtrykket ”truffet afgørelse” sigtes til udfærdigelse af retsakter, dvs. udtalelser, der går ud på at fastsætte, hvad der er eller skal være ret i et foreliggende tilfælde. Uden for lovens anvendelsesområde falder således navnlig den administrative sagsbehandling, der har karakter af faktisk forvaltningsmyndighed. ”

Der indgår forskellige faktorer i vurderingen af, om en konkret sag angår faktisk forvaltningsvirksomhed, eller om sagen afsluttes med en forvaltningsretlig afgørelse. Disse faktorer omfatter blandt andet, om udtalelsen fra den offentlige forvaltningsmyndighed udstedes på offentligretligt grundlag, om den retter sig mod til en eller flere eksterne modtagere, og om den går ud på ensidigt at bestemme, hvad der er eller skal være gældende ret i det konkrete tilfælde. Endelig kan væsentlighedsbetragtninger indgå i vurderingen. (Se Forvaltningsret af Niels Fenger (red.), Jurist og Økonomforbundets forlag 2018, side 76-81, afsnit 3.1 og 3.2).

Styrelsen har vurderet spørgsmålet efter de anførte principper, og vi har konkluderet, at en afgørelse truffet i henhold til eksamensbekendtgørelsens § 30 er en afgørelse i forvaltningslovens forstand.

Styrelsen har ved sin vurdering lagt vægt på, at § 30 i eksamensbekendtgørelsen udtømmende regulerer det udfaldsrum, inden for hvilket universitetet kan træffe afgørelse i sager, der vedrører konsekvensen af konstaterede fejl og/eller mangler i en gennemført eksamen eller prøve. Universitetet træffer således afgørelse på baggrund af centralt fastsatte regler på offentligretligt grundlag. Det er endvidere styrelsens

opfattelse, at det er universitetet, der på baggrund af en faglig vurdering ensidigt kan bestemme, hvad der skal være gældende ret i det konkrete tilfælde.

Klageadgang til styrelsen

Klageadgangen til styrelsen efter eksamensbekendtgørelsens § 46 har hjemmel i universitetslovens § 34, stk. 1, som fastsætter, at kun retlige spørgsmål i afgørelser om studerendes forhold kan påklages. Begrebet afgørelse skal forstås i overensstemmelse med forvaltningslovens afgørelsesbegreb.

Som det fremgår ovenfor, har styrelsen vurderet, at et universitets afgørelse efter eksamensbekendtgørelsens § 30 er en afgørelse i forvaltningslovens forstand, og derfor vil berørte studerende som udgangspunkt være klageberettigede, jf. eksamensbekendtgørelsens § 46.

Adgangen til at klage til styrelsen forudsætter dog tillige, at den konkrete klager er part i sagen og dermed klageberettiget. Som parter anses de personer, som afgørelsen er stilet til (adressaten). (Se Forvaltningsret af Niels Fenger (red.), Jurist- og Økonomforbundets Forlag 2018, s. 97-98, afsnit 4.2.). Nærværende sag angår spørgsmålet om annullering af en afholdt eksamen på grund af fejl (genbrug) i eksamenssættet.

Styrelsen vurderer, at en afgørelse af denne karakter udelukkende beror på universitetets faglige overvejelser. Ved sagens afgørelse skal universitetet vurdere, om eksamenssættet har haft den fornødne kvalitet til, at de stillede spørgsmål kan danne grundlag for en reel vurdering af de studerendes faglige niveau. Ved genbrug af spørgsmål er der en væsentlig risiko for, at de studerende kender svarene på de stillede spørgsmål på forhånd, og der er derfor ikke sikkerhed for, at eksamensbesvareelserne afspejler de studerendes egen præstation, hvilket igen fører til, at bedømmelsen ikke bliver retvisende for den enkelte studerendes faglige niveau.

Efter styrelsens opfattelse er det overvejelser af ovenstående karakter, der danner grundlag for et universitets vurdering af, hvorvidt eksamen skal annulleres. De konkrete studerendes forhold indgår ikke i sagen, og de konkrete studerendes eventuelle bemærkninger kan ikke påvirke sagens udfald.

På denne baggrund er det styrelsens opfattelse, at et universitets afgørelse i henhold til eksamensbekendtgørelsens § 30 efter sit indhold er generel – og uafhængig af antallet af berørte studerende – og at afgørelsen derfor ikke har nogen adressater. (Se Forvaltningsret af Niels Fenger (red.), Jurist- og Økonomforbundets Forlag 2018, s. 97-98, afsnit 4.2.). Styrelsen vurderer, at afgørelsen om fejl i eksamenssættet er et internt anliggende på universitetet mellem den eksaminator, der har udarbejdet eksamenssættet, og universitetet som arbejdsgiver/udbydende universitet.

En klager kan imidlertid opnå partsstatus, hvis vedkommende ud fra en konkret vurdering har væsentlig, individuel og retlig interesse i sagen og dens udfald.

Væsentlig

Ved den konkrete vurdering lægges der navnlig vægt på, hvor væsentlig den pågældendes interesse i sagen er, og hvor nært denne interesse er knyttet til sagens udfald. At interessen skal være væsentlig, indebærer, at afgørelsen skal angå den pågældendes forhold med en vis intensitet og styrke.

Ved bedømmelsen af om en afledt interesse er tilstrækkelig væsentlig til at kunne medføre partsstatus, må der foretages en konkret vurdering, der inddrager blandt andet mængden og arten af de led, der er mellem sagens udfald og den aktuelle betydning for den pågældende. (Forvaltningsret af Niels Fenger (red.), Jurist- og Økonomforbundets Forlag 2018; s. 99, afsnit 4.4 og 4.4.2.).

Styrelsen bemærker, at universitetets afgørelse udelukkende er af faglig karakter. Selvom sagens genstand er begrænset til faglige spørgsmål, har afgørelsen dog umiddelbare konsekvenser for dig og dine medstuderende, idet annulleringen medfører, at I skal til omprøve i et fag, der som udgangspunkt skulle være afsluttet ved afholdelsen af den annullerede eksamen.

Individuel

Det antages traditionelt, at partsstatus kun kan tilkomme en begrænset personkreds. Således kan et stort antal berørte personer bevirke en sådan udtynding af de enkelte berørtes interesse, at de pågældende ikke opfylder betingelsen om at være individuelt berørt.

Dette indebærer blandt andet, at sager om afgørelser, der på ensartet måde gør indgreb i en større ikke nærmere afgrænset personkreds' interesser, ikke kan anses for omfattet af forvaltningslovens partsregler i forhold til de enkelte medlemmer af denne personkreds. I sager om udstedelse af generelle retsakter vil de berørtes interesse – uanset styrken af disse – nemlig normalt ikke være af individuel karakter, og partsstatus vil dermed som oftest være udelukket. Forvaltningsret af Niels Fenger (red.), Jurist- og Økonomforbundets Forlag 2018; s. 107, afsnit 4.5.).

Styrelsen vurderer, at afgørelser efter eksamensbekendtgørelsens § 30 påvirker alle berørte eksaminander på samme måde.

Retlig

Det har betydning for vurderingen af spørgsmålet om partsstatus, om de interesser, som klager søger at varetage, er beskyttede efter den relevante lovgivning. Det indebærer, at fastlæggelse af sagens tema og dermed kredsen af de interesser, der knytter sig til dens udfald, kan have betydning for, hvem der må anses for part i sagen. (Forvaltningsret af Niels Fenger (red.), Jurist- og Økonomforbundets Forlag 2018; s. 107, afsnit 4.5.).

En sag om annullering af en afholdt eksamen på grund af fejl (genbrug) i eksamenssættet angår faglige spørgsmål. Sagens tema er efter styrelsens vurdering beskyttelse af kvaliteten i universitetets uddannelser, sådan at dimittender på et tilstrækkeligt fagligt grundlag og på redelig vis har dokumenteret, at de har opnået de faglige kompetencer, som fremgår af eksamensbeviset.

Styrelsen er opmærksom på, at annullering af en afholdt eksamen er en beklagelig hændelse for de berørte eksaminander.

Din sag

På baggrund af ovenstående retlige gennemgang af eksamensbekendtgørelsens § 30, afgørelsesbegrebet og partsstatus konkluderer styrelsen, at vi afviser at behandle din klage, fordi styrelsen har vurderet, at du ikke er part i sagen.

Styrelsen har således vurderet, at selvom Uni-A's afgørelse af den 2. februar 2023 er en afgørelse i forvaltningslovens forstand, er du ikke klageberettiget. Dette skyldes, at Uni-A's afgørelse efter styrelsens opfattelse er en generel forvaltningsakt uden individuelle adressater. Heraf følger, at du ikke kan anses for part i sagen.

Endvidere har styrelsen konkret vurderet, at du ikke kan få partsstatus, fordi du ikke har en tilstrækkelig individuel, væsentlig og retlig interesse i sagens udfald.

Ved denne vurdering har styrelsen især lagt vægt på, at afgørelsen i sig selv er af faglig karakter og ikke inddrager oplysninger om den enkelte studerendes forhold.

Endelig er det indgået i styrelsens vurdering, at universitetsloven beskytter de faglige interesser, og at Uni-A's afgørelse påvirker eksaminanderne på samme måde.

Styrelsen afviser derfor som nævnt at behandle din klage.